

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Проект розвитку ринків капіталу

18 січня 2008 року

Другий рівень пенсійної системи Польщі

Внески, плата за адміністрування та фінансування перехідного періоду

У березні 1999 року у Польщі провели пенсійну реформу, відповідно до якої було запроваджено багаторівневу пенсійну систему на заміну солідарної системи. Нова система складається з мінімальної гарантованої пенсії (Рівень 0), основної солідарної пенсії (Рівень 1) та обов'язкової накопичувальної системи (Рівень 2). Участь у першому та другому рівнях є обов'язковою, отримання гарантованого мінімуму обумовлене умовами призначення пенсії з першого рівня, а також сукупним розміром пенсійних виплат з першого та другого рівнів. Рівні 0 та 1 адмініструються державою. Рівень 2 знаходиться в недержавному управлінні. Проте, державний пенсійний адміністратор збирає внески до Рівня 2, які потім розподіляє між недержавними пенсійними фондами. На початку 1999 року участь у новій системі була обов'язковою для усіх працівників у віці до 30 років включно. Працівники у віці від 31 року до 49 років могли приєднатися до нової системи за власним бажанням. Працівники від 50 років і старше залишились у старій системі.

Існують окремі системи пенсійного забезпечення для фермерів, військових, суддів та працівників органів поліції.

Внески

Загальний тариф внесків за старої та за нової систем однаковий. Проте, сплата внесків розподіляється по-іншому. За нової системи працівники сплачують 8,96% від заробітної плати-брутто до першого рівня, у тому числі 2,46% - на виплату пенсій за віком та 6,5% - для виплат по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника. Також вони додатково сплачують 7,3% для забезпечення виплат з Рівня 2 (обов'язкової накопичувальної системи). Роботодавці платять внески у розмірі 16,26%, у тому числі 9,76% - на пенсії за віком та 6,5% - на виплати по інвалідності та у зв'язку з втратою годувальника.

Загалом, сукупний тариф внесків до першого та другого рівня за нової системи становить 32,52% заробітної плати-брутто. Із цієї суми 25,22% - внески до першого рівня (у такій пропорції: 16,26% - роботодавці та 8,96% - працівники). Решта, 7,3%, сплачується до другого рівня (0% - роботодавці та 7,3% - працівники).

Максимальний річний дохід, що оподатковується, та з якого сплачуються внески, становить 30 середньомісячних заробітних плат по країні, яка встановлюється законом про Державний бюджет.

Адміністративні видатки на другому рівні

Закон встановлює максимальне обмеження на адміністративні видатки, які визначаються як усі видатки, включаючи як адміністрування, так і управління активами. Максимально, адміністративні видатки можуть стягуватись у розмірі 7% від внесків плюс 0,54% від активів. До 0,06% активів може стягуватись за результатами роботи.

Фінансування перехідного періоду

Перехід до часткового фондування обов'язкових пенсій за рахунок накопичувальної системи вимагає покриття втрат у надходженнях, з яких виплачуються існуючі пенсії на першому рівні. Втрати зазнаються тому, що частина внесків, з яких виплачувались пенсії поточним

04070, Україна, м. Київ, вул. Борисоглібська, 16А,

тел.: +38 044 467-7871, 467-7879, 467-7889 факс: +38 044 467-7896 e-mail: office@capitalmarkets.kiev.ua www.capitalmarkets.kiev.ua

пенсіонерам, були спрямовані на накопичувальні рахунки другого рівня. У випадку Польщі 22,4% тарифу внесків, який до реформи був 32,52%, були спрямовані до другого рівня. Якщо на першому рівні на той момент не було профіциту, то усю суму, яка була спрямована до другого рівня, потрібно було компенсувати за рахунок інших джерел.

Витрати перехідного періоду можуть фінансуватись за рахунок податків, випуску облігацій або за рахунок поєднання обох цих варіантів. Фінансування за рахунок податків означає перерахування коштів з державного бюджету без збільшення дефіциту бюджету. Фінансування за рахунок державних облігацій означає збільшення державного боргу (дефіцит бюджету) для фінансування перехідного періоду. Змішана стратегія фінансування означає створення додаткового державного боргу, але не на усю суму, яка потрібна для фінансування перехідного періоду. Багато країн на початкових стадіях перехідного періоду використовують фінансування за рахунок державного боргу і поступово переходять до фінансування за рахунок податків.

У квітні – травні 2006 року Міжнародний Валютний Фонд (МВФ) зробив оцінку фінансового сектору Польщі. В рамках цієї оцінки МВФ проаналізував фінансування витрат, пов'язаних зі спрямуванням коштів до другого рівня. Аналіз державного боргу у період з 1999 по 2005 рік показав, що до кінця 2005 року Польща використовувала фінансування перехідного періоду за рахунок отримання нових позик. Відповідно до Звіту МВФ 07/104 від березня 2007, “перехідний період у Польщі фінансувався повністю за рахунок державного боргу...”. Але МВФ прийшов до висновку, що колись у майбутньому Польща перейде до фінансування перехідного періоду за рахунок податків.